

АДМИНИСТРАТИВНО-ТЕРИТОРИАЛНО И ТЕРИТОРИАЛНО ДЕЛЕНИЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ КЪМ 31.12.2019 ГОДИНА

Към 31 декември 2019 г. Република България е разделена административно-териториално на 28 области и 265 общини, в които има обособени 3 177 кметства. Освен това Столична община и градовете Пловдив и Варна са разделени административно-териториално на райони: Столична община - на 24 района, гр. Пловдив - на 6 района, гр. Варна - на 5 района.

Населените места в Република България към 31 декември 2019 г. са 5 257 на брой (в т.ч. градове - 257, и села - 5 000), а селищните образувания са 163 на брой (в т.ч. с национално значение - 8, с местно значение - 155).

Република България е разделена териториално и на статистически райони, образуващи 3 нива в съответствие с изискванията на общата класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS), прилагана в Европейския съюз.

Първите две нива: NUTS1 - статистически зони, и NUTS2 - статистически райони, не представляват административно-териториални единици, а третото ниво NUTS3 - области, са административно-териториални единици и обхващат територията на едноименните 28 области, на които е разделена административно-териториално страната.

Промени в Единния класификатор на административно-териториалните и териториалните единици (ЕКАТТЕ) за периода 1 януари - 31 декември 2019 година:

- 14.05.2019 г.: Общинският съвет в Севлиево променя границите на кметствата: Батошево, Душево, Стоките и Шумата (ДВ, бр. 39/2019 г.);
- 17.05.2019 г. - създава се ново населено място: село Свети Константин, община Пещера, област Пазарджик (ДВ, бр. 40/2019 г.);
- 17.12.2019 г.: Общинският съвет в Монтана закрива следните кметства: Безденица, Белотинци, Винощице, Горна Вереница, Долна Вереница, Долна Рикса, Крапчене, Липен, Славотин и Сумер (ДВ, бр. 99/2019 г.).

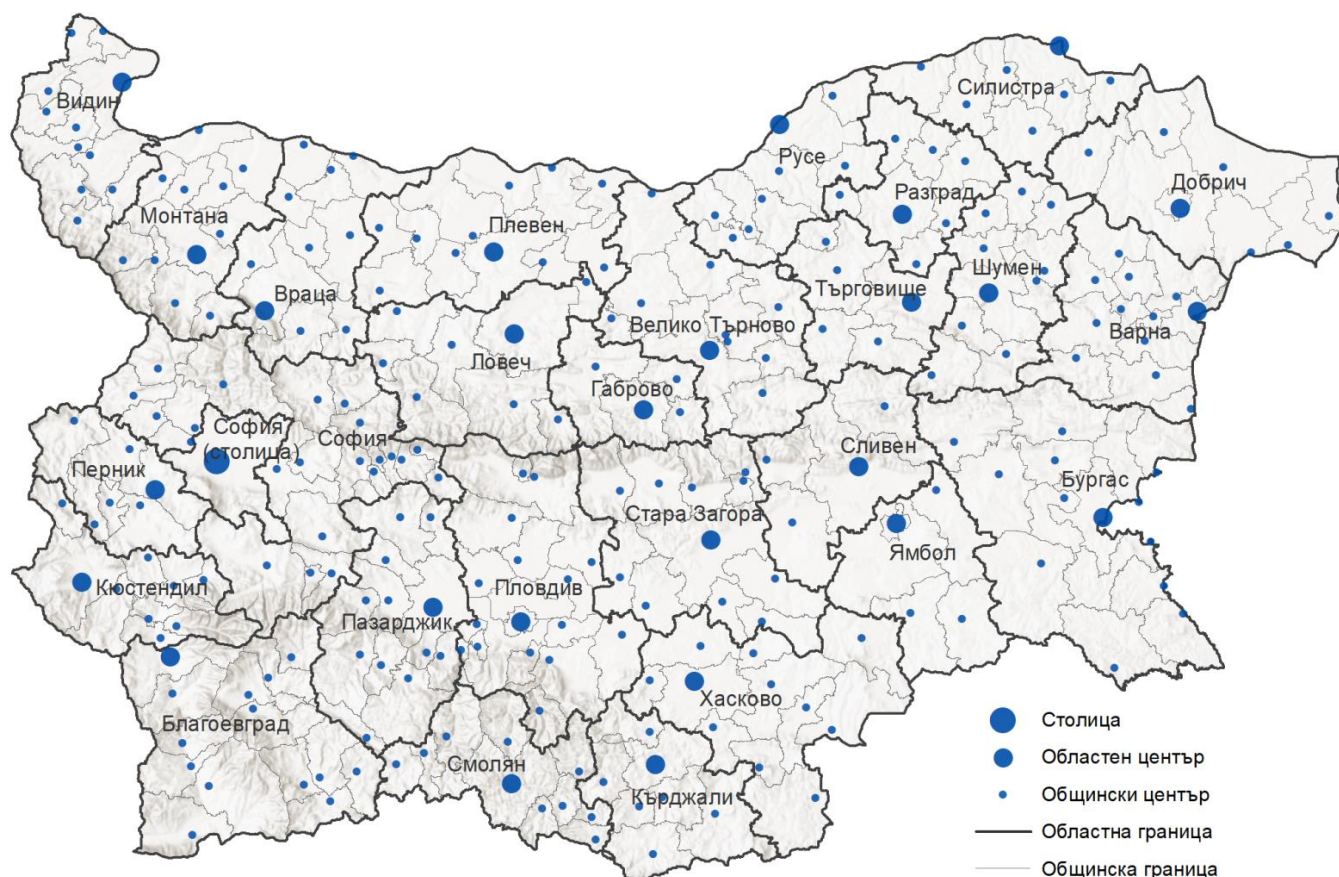
Към 31.12.2019 г. в България съществуват следните административно-териториални единици:

- области - 28 на брой;
- общини - 265 на брой.

1. Административни области в Република България към 31 декември 2019 година

Средната площ на една област в Република България е 3 964 кв. километра. Най-големите по територия области в страната са Бургас, София, Благоевград и Пловдив, а най-малките - Габрово и София (столица). Най-малката по територия област в страната - София (столица), същевременно е най-голяма по население. Освен нея броят на населението в нито една друга област не надхвърля 1 000 000 души. Най-малка по броя на населението си област е Видин - 82 835 души. В област Смолян няма нито един град, който да е с население над 30 000 души.

Фиг. 1. Административни области в Република България към 31.12.2019 година¹

¹ Град София е административен център на две области - София (столица) (SOF) за областта, която включва в състава си единствено Столична община, и София (SFO), която включва в състава си 22 общини.

1. Население, територия и административно-териториални и териториални единици в Република България към 31.12.2019 година^{1,2}

№	Области		Население - бр.	Територия - кв. км	Общини - бр.	Кметства - бр.	Градове - бр.	Села - бр.
	ЕКАТТЕ	Име						
1	BLG	Благоевград	302694	6449	14	161	13	261
2	BGS	Бургас	409265	7748	13	165	20	230
3	VAR	Варна	469885	3819	12	120	11	148
4	VTR	Велико Търново	232568	4662	10	117	14	322
5	VID	Видин	82835	3033	11	67	7	133
6	VRC	Враца	159470	3620	10	104	8	115
7	GAB	Габрово	106598	2023	4	42	5	344
8	DOB	Добрич	171809	4720	8	133	6	209
9	KRZ	Кърджали	158204	3209	7	370	5	463
10	KNL	Кюстендил	116915	3052	9	69	7	175
11	LOV	Ловеч	122546	4129	8	80	8	102
12	MON	Монтана	127001	3636	11	74	8	122
13	PAZ	Пазарджик	252776	4457	12	100	13	105
14	PER	Перник	119190	2394	6	50	6	165
15	PVN	Плевен	236305	4653	11	105	14	109
16	PDV	Пловдив	666801	5973	18	161	18	194
17	RAZ	Разград	110789	2488	7	92	6	97
18	RSE	Русе	215477	2803	8	67	9	74
19	SLS	Силистра	108018	2846	7	86	5	113
20	SLV	Сливен	184119	3544	4	96	6	104
21	SML	Смолян	103532	3193	10	117	8	232
22	SFO	София	226671	7062	22	125	18	266
23	SOF	София (столица)	1328790	1349	1	32	4	34
24	SZR	Стара Загора	313396	5151	11	134	11	195
25	TGV	Търговище	110914	2710	5	130	5	189
26	HKV	Хасково	225317	5533	11	175	10	251
27	SHU	Шумен	172262	3390	10	129	8	143
28	JAM	Ямбол	117335	3355	5	76	4	105

¹ В броя на селата са включени Рилският манастир (в област Кюстендил) и Клисурският манастир (в област Монтана), които имат статут на населени места.

² ЕКАТТЕ - Единен класификатор на административно-териториалните и териториалните единици.

2. Общини в Република България към 31 декември 2019 година

Най-голямата по броя на населението си община в България е Столична. Освен нея още 8 общини в страната са с население над 100 000 души - Пловдив, Варна, Бургас, Русе, Стара Загора, Плевен, Сливен и Пазарджик. Относителният дял на населението в тези 9 общини представлява 41.5% от цялото население в страната.

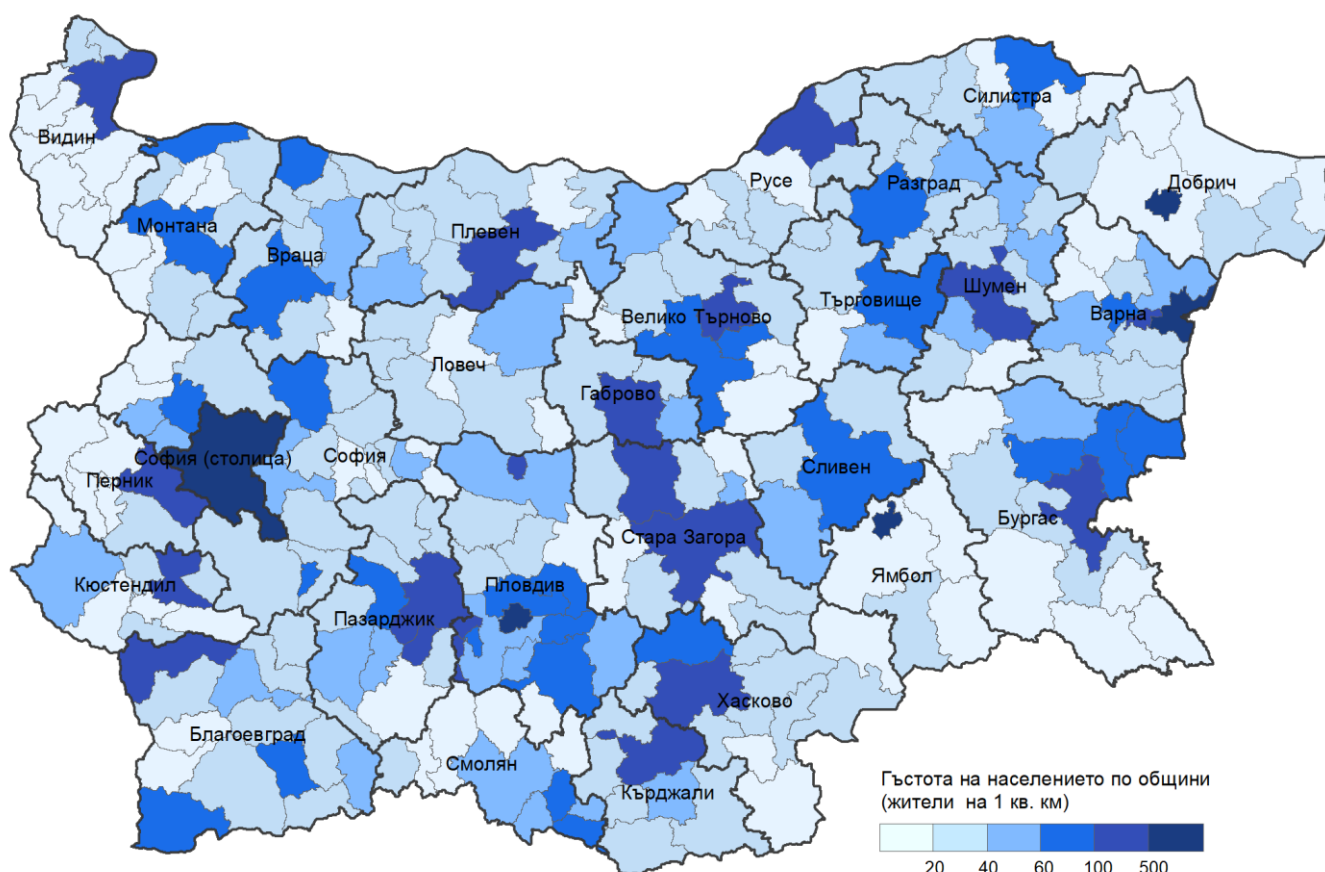
Към края на 2019 г. от общо 265 общини в страната 133 от тях (50%) са с население под 10 000 души. Относителният дял на населението в тези общини представлява едва 10.8% от общото население в страната. Най-малката община в страната е Трекляно (област Кюстендил) с население 815 души, следвана от община Бойница (област Видин) с население 869 души.

Средната площ на една община в Република България е 419 кв. километра. Най-голямата по територия община в страната е Сливен. Освен нея още 7 общини са с територия над 1 000 кв. км - Столична, Добрич-селска, Тунджа (област Ямбол), Самоков (област София), Средец (област Бургас), Стара Загора и Карлово (област Пловдив).

Най-малката по територия община в страната е Челопеч (област София). Освен нея още 10 общини са с територия под 100 кв. км - Николаево (област Стара Загора), Ямбол, Антон (област София), Чавдар (област София), Долна баня (област София), Стамболийски (област Пловдив), Белослав (област Варна), Сопот (област Пловдив), Кричим (област Пловдив) и Перушица (област Пловдив).

На територията на 9 общини в Република България - Пловдив, Добрич Ямбол, Кричим, Перушица, Копревщица, Челопеч, Антон и Чавдар, има само едно населено място - техният общински център.

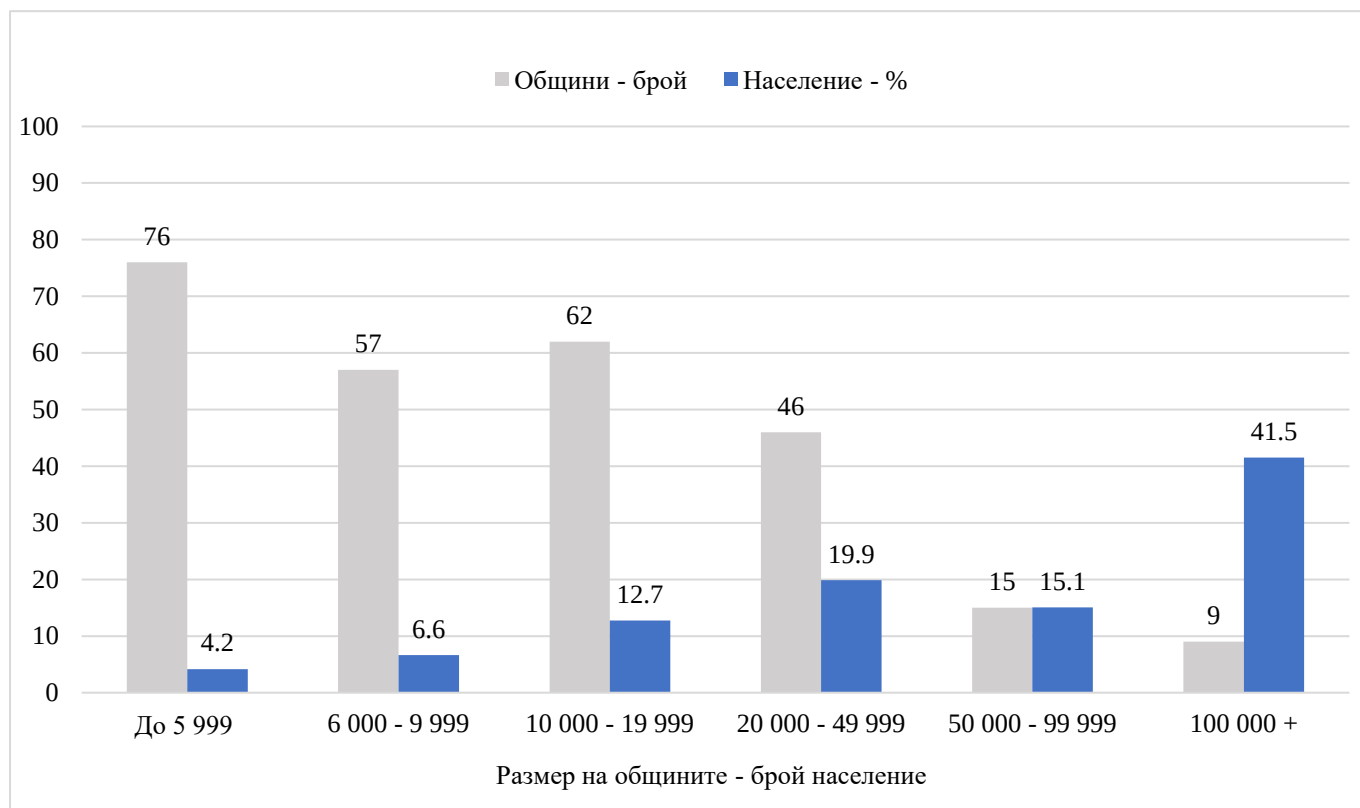
Фиг. 2. Гъстота на населението по общини в Република България към 31.12.2019 година

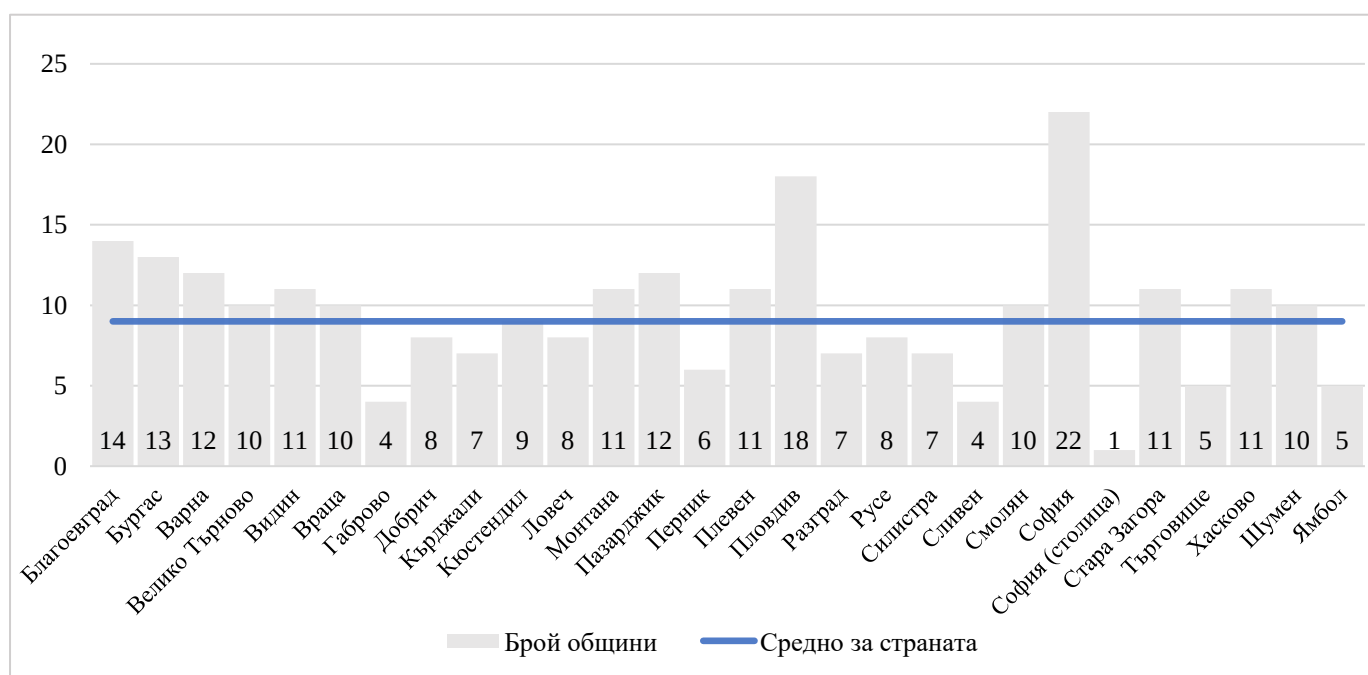
2. Общини с население над 30 000 души в Република България към 31.12.2019 година

№	Общини		Население – бр.	Области	
	EKATTE	Име		EKATTE	Име
1	SOF46	Столична	1328790	SOF	София (столица)
2	PDV22	Пловдив	347851	PDV	Пловдив
3	VAR06	Варна	345151	VAR	Варна
4	BGS04	Бургас	208235	BGS	Бургас
5	RSE27	Русе	157577	RSE	Русе
6	SZR31	Стара Загора	155426	SZR	Стара Загора
7	PVN24	Плевен	117984	PVN	Плевен
8	SLV20	Сливен	117579	SLV	Сливен
9	PAZ19	Пазарджик	106526	PAZ	Пазарджик
10	PER32	Перник	87629	PER	Перник
11	SHU30	Шумен	87152	SHU	Шумен
12	VTR04	Велико Търново	86516	VTR	Велико Търново
13	HKV34	Хасково	85460	HKV	Хасково
14	DOB28	Добрич	82240	DOB	Добрич
15	BLG03	Благоевград	74825	BLG	Благоевград
16	KRZ16	Кърджали	70097	KRZ	Кърджали
17	SZR12	Казанлък	67433	SZR	Стара Загора
18	JAM26	Ямбол	67222	JAM	Ямбол
19	VRC10	Враца	63473	VRC	Враца
20	PDV01	Асеновград	60517	PDV	Пловдив
21	GAB05	Габрово	56599	GAB	Габрово
22	TGV35	Търговище	53901	TGV	Търговище
23	VID09	Видин	52554	VID	Видин
24	KNL29	Кюстендил	52460	KNL	Кюстендил
25	BLG33	Петрич	48992	BLG	Благоевград
26	PDV13	Карлово	47561	PDV	Пловдив
27	MON29	Монтана	47014	MON	Монтана
28	HKV09	Димитровград	46284	HKV	Хасково
29	RAZ26	Разград	45936	RAZ	Разград
30	SLS31	Силистра	44940	SLS	Силистра
31	LOV18	Ловеч	42318	LOV	Ловеч
32	VTR06	Горна Оряховица	41334	VTR	Велико Търново
33	KNL48	Дупница	38653	KNL	Кюстендил
34	BLG40	Сандански	37074	BLG	Благоевград
35	SML31	Смолян	35829	SML	Смолян
36	SLV16	Нова Загора	35290	SLV	Сливен
37	SFO39	Самоков	34735	SFO	София
38	VTR28	Свищов	34312	VTR	Велико Търново
39	PAZ08	Велинград	33529	PAZ	Пазарджик
40	GAB29	Севлиево	31757	GAB	Габрово
41	PDV17	Марица	30834	PDV	Пловдив
42	SFO07	Ботевград	30625	SFO	София
43	PDV26	Родопи	30228	PDV	Пловдив

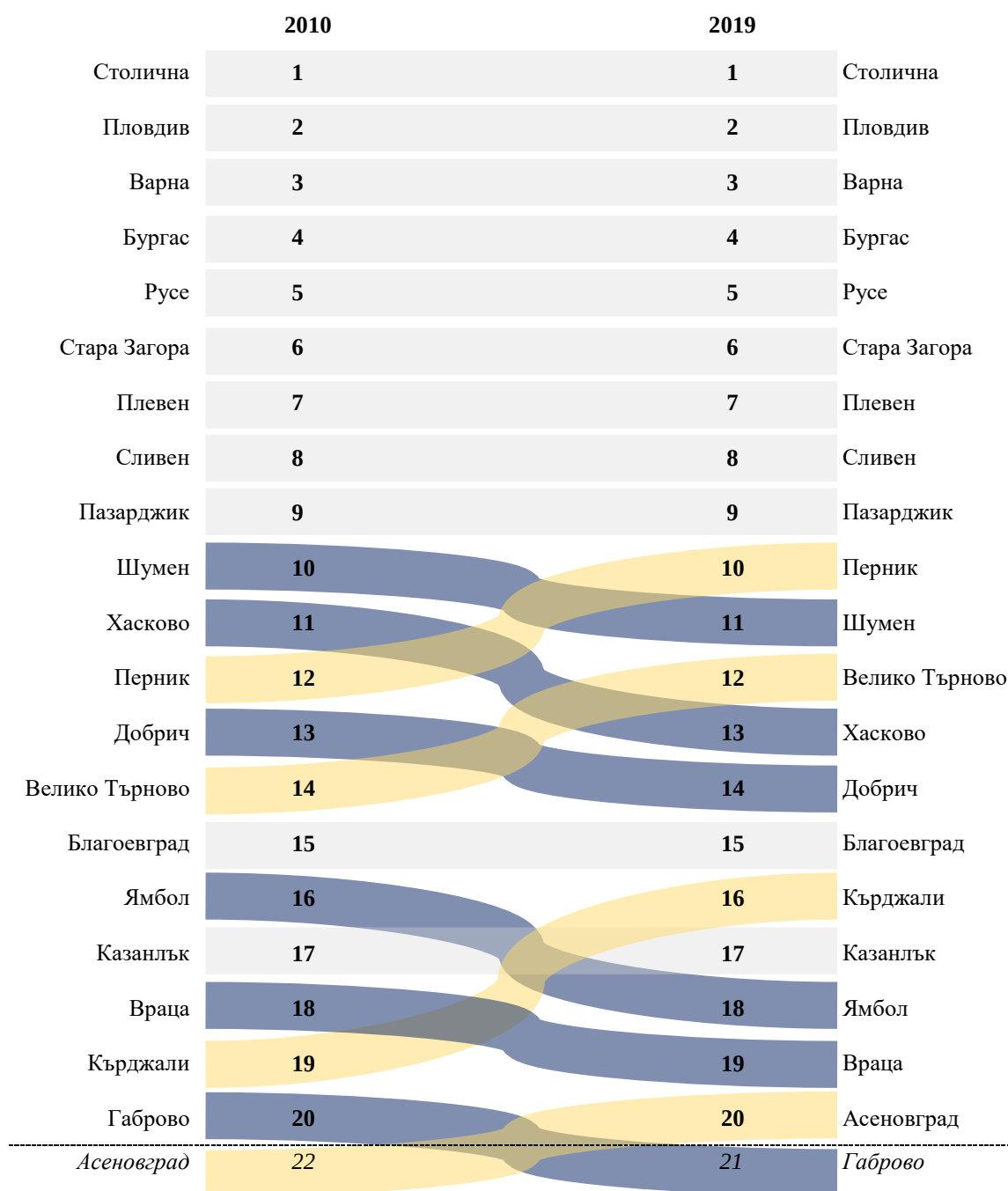
Фиг. 3. Брой и размер на общините в Република България според броя на населението към 31.12.2019 година

Фиг. 4. Брой общини по области към 31.12.2019 година

Фиг. 5. Най-големите 20 общини според броя на населението в Република България през 2010 и 2019 година

За периода от 2010 до 2019 г. няма съществени промени в подредбата на най-големите 20 общини в страната. От 2013 г. община Асеновград е с по-голямо население от община Габрово. Запазва се тенденцията за отрицателния прираст на населението в повечето от тях, като единствените общини от тези 20 с положителен прираст в броя на населението са Столична - с 69 344 души, Варна - с 15 150 души, Кърджали - с 1 691 души, Бургас - с 1 535 души, и община Пловдив - с 240 души.

3. Съставни административно-териториални единици:

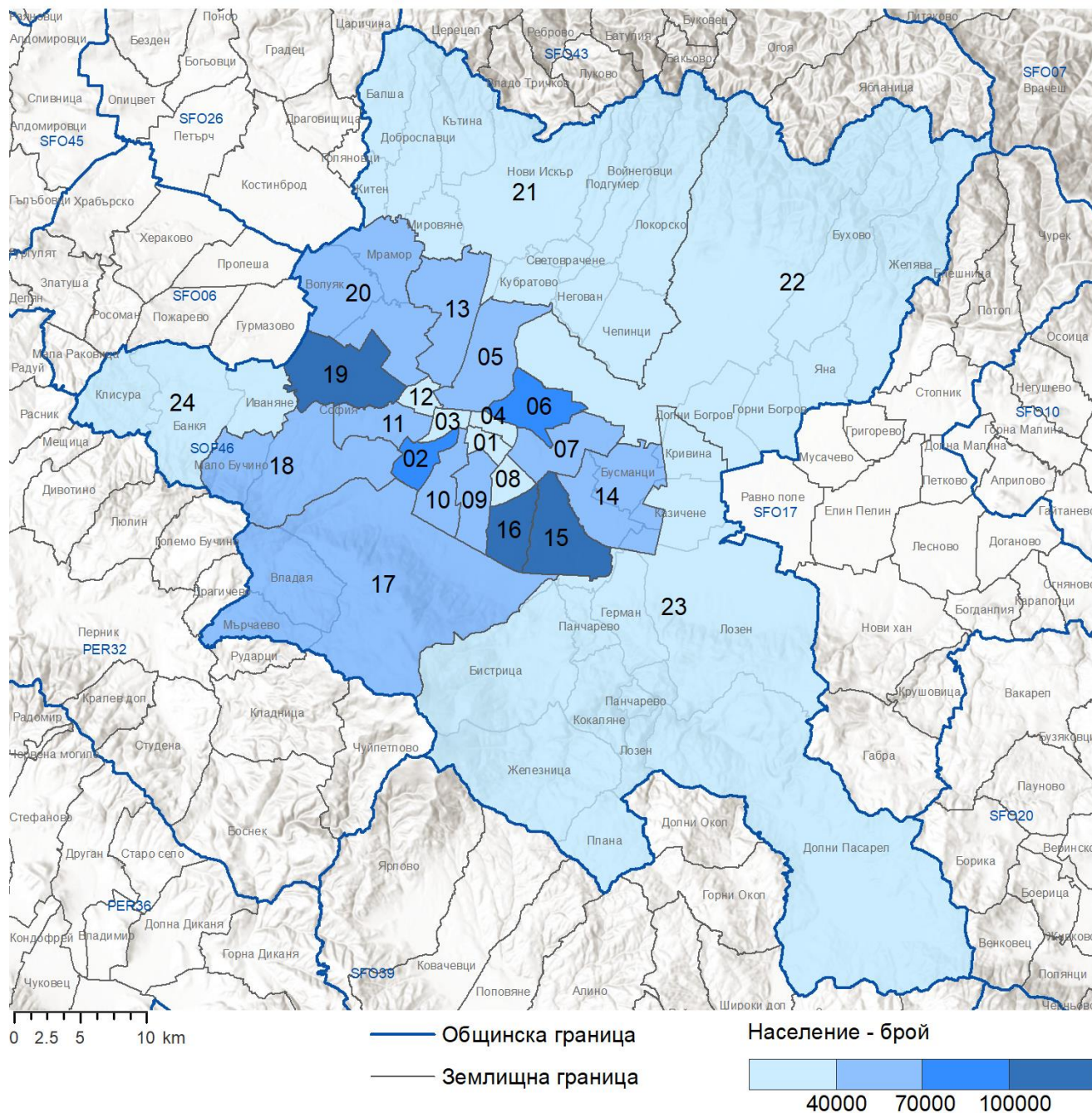
- райони (в Столична община и градовете Пловдив и Варна) - 35 на брой;
- кметства - 3 177 на брой.

3. Райони в Столична община към 31.12.2019 година¹

№	Райони в Столична община		Население - бр.
	ЕКАТТЕ	Име	
1	68134-01	Средец	28805
2	68134-02	Красно село	82420
3	68134-03	Възраждане	37919
4	68134-04	Оборище	30671
5	68134-05	Сердика	44675
6	68134-06	Подуяне	73883
7	68134-07	Слатина	66330
8	68134-08	Изгрев	30970
9	68134-09	Лозенец	55577
10	68134-10	Триадица	67503
11	68134-11	Красна поляна	55705
12	68134-12	Илинден	32508
13	68134-13	Надежда	68398
14	68134-14	Искър	61932
15	68134-15	Младост	107249
16	68134-16	Студентски	104157
17	68134-17	Витоша	67641
18	68134-18	Овча купел	57179
19	68134-19	Люлин	110194
20	68134-20	Връбница	45913
21	68134-21	Нови Искър	27526
22	68134-22	Кремиковци	22482
23	68134-23	Панчарево	26670
24	68134-24	Банкя	11808

¹ Към 31.12.2019 г. 10 675 души от общия брой на населението на общината не са отнесени към нито един от районите поради неточни или непълни адреси.

Фиг. 6. Райони в Столична община според броя на населението им към 31.12.2019 година

4. Райони в град Пловдив към 31.12.2019 година¹

№	Райони в град Пловдив		Население - бр.
	ЕКАТТЕ	Име	
1	56784-01	Централен	75890
2	56784-02	Източен	52415
3	56784-03	Западен	36253
4	56784-04	Северен	51054
5	56784-05	Южен	75343
6	56784-06	Тракия	55415

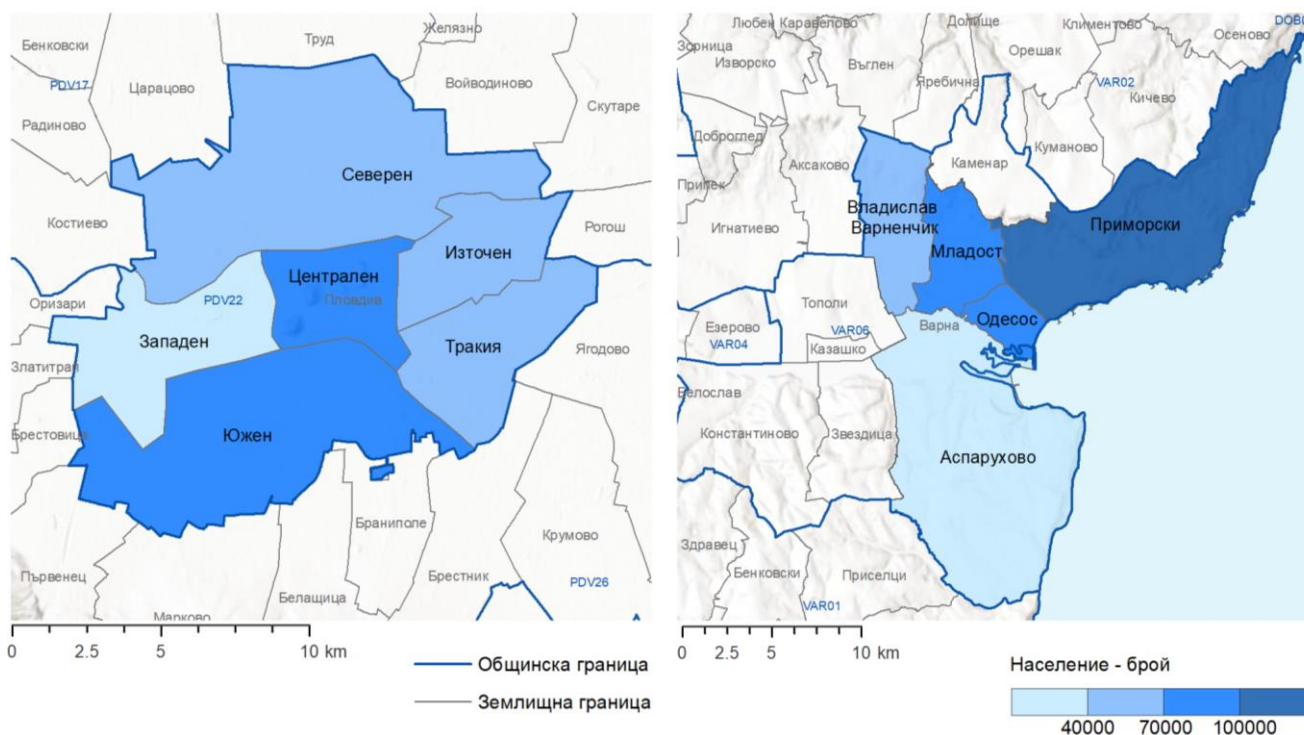
¹ Към 31.12.2019 г. 1 481 души от общия брой на населението на гр. Пловдив не са отнесени към нито един от районите поради неточни или непълни адреси.

5. Райони в град Варна към 31.12.2019 година¹

№	Райони в град Варна		Население - бр.
	ЕКАТТЕ	Име	
1	10135-01	Одесос	79002
2	10135-02	Приморски	106714
3	10135-03	Младост	79546
4	10135-04	Владислав Варненчик	40541
5	10135-05	Аспарухово	25231

¹ Към 31.12.2019 г. 14 117 души от общия брой на населението на гр. Варна не са отнесени към нито един от районите поради неточни или непълни адреси.

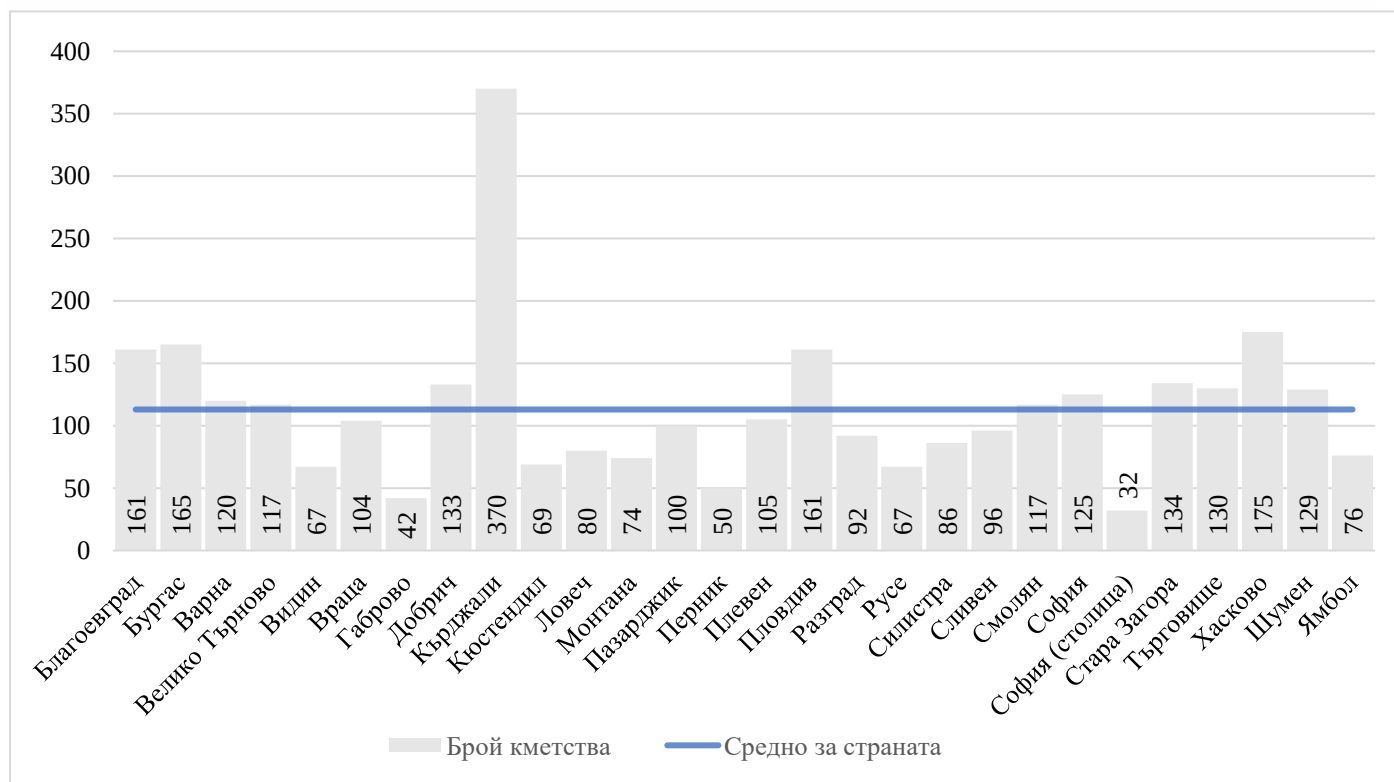
Фиг. 7. Райони в градовете Пловдив и Варна според броя на населението им към 31.12.2019 година

6. Кметства с население над 3 500 души в Република България към 31.12.2019 година

№	Кметства		Население - бр.	Общини		Области	
	EKATTE	Име		EKATTE	Име	EKATTE	Име
1	SOF46-61	Лозен	6168	SOF46	Столична	SOF	София (столица)
2	SLS31-01	Айдемир	5465	SLS31	Силистра	SLS	Силистра
3	SOF46-54	Бистрица	5116	SOF46	Столична	SOF	София (столица)
4	PAZ08-08	Драгиново	4667	PAZ08	Велинград	PAZ	Пазарджик
5	SOF46-58	Казичене	4545	SOF46	Столична	SOF	София (столица)
6	PDV13-22	Розино	4233	PDV13	Карлово	PDV	Пловдив
7	SLV11-04	Градец	4153	SLV11	Котел	SLV	Сливен
8	BGS15-02	Свети Влас	4097	BGS15	Несебър	BGS	Бургас
9	PAZ24-02	Костандово	3992	PAZ24	Ракитово	PAZ	Пазарджик
10	PDV17-17	Труд	3961	PDV17	Марица	PDV	Пловдив
11	VAR02-09	Игнатиево	3932	VAR02	Аксаково	VAR	Варна
12	PVN10-15	Тръстеник	3931	PVN10	Долна Митрополия	PVN	Плевен
13	PAZ19-15	Мало Конаре	3849	PAZ19	Пазарджик	PAZ	Пазарджик
14	PVN24-05	Буковлък	3763	PVN24	Плевен	PVN	Плевен
15	SLS31-10	Калипетрово	3709	SLS31	Силистра	SLS	Силистра
16	VTR04-13	Дебелец	3689	VTR04	Велико Търново	VTR	Велико Търново
17	PDV25-01	Белозем	3673	PDV25	Раковски	PDV	Пловдив
18	PDV26-30	Цалапица	3637	PDV26	Родопи	PDV	Пловдив
19	SLV24-04	Шивачево	3628	SLV24	Твърдица	SLV	Сливен

Фиг. 8. Брой кметства по области към 31.12.2019 година¹

¹ Броят на кметствата в Република България се мени през няколко години поради честата промяна на чл. 16, ал. 1 в Закона за административно-териториалното устройство на Република България (ЗАТУРБ) - наличие на минимален брой население в населените места, образувачи кметството.

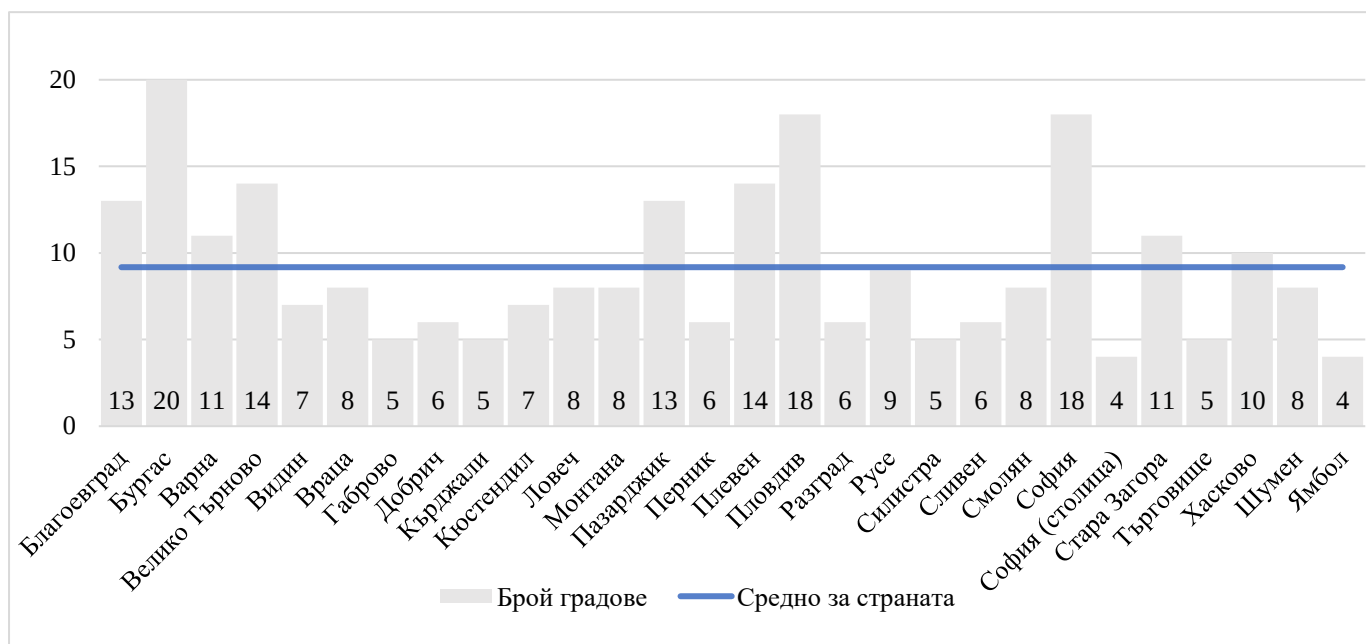
4. Териториалните единици на територията на страната към 31 декември 2019 г. са следните:

- населени места - 5 257 на брой (в т.ч. 257 градове и 5 000 села);
- селищни образувания - 163 на брой (в т.ч. 8 с национално значение и 155 с местно значение).

7. Градове с население над 20 000 души в Република България към 31.12.2019 година

№	Градове		Население - бр.	Общини		Области	
	ЕКАТТЕ	Име		ЕКАТТЕ	Име	ЕКАТТЕ	Име
1	68134	София	1242568	SOF46	Столична	SOF	София (столица)
2	56784	Пловдив	347851	PDV22	Пловдив	PDV	Пловдив
3	10135	Варна	336216	VAR06	Варна	VAR	Варна
4	07079	Бургас	201779	BGS04	Бургас	BGS	Бургас
5	63427	Русе	141231	RSE27	Русе	RSE	Русе
6	68850	Стара Загора	134726	SZR31	Стара Загора	SZR	Стара Загора
7	56722	Плевен	95086	PVN24	Плевен	PVN	Плевен
8	67338	Сливен	84985	SLV20	Сливен	SLV	Сливен
9	72624	Добрич	82240	DOB28	Добрич	DOB	Добрич
10	83510	Шумен	75442	SHU30	Шумен	SHU	Шумен
11	55871	Перник	72241	PER32	Перник	PER	Перник
12	77195	Хасково	69219	HKV34	Хасково	HKV	Хасково
13	10447	Велико Търново	68828	VTR04	Велико Търново	VTR	Велико Търново
14	04279	Благоевград	68679	BLG03	Благоевград	BLG	Благоевград
15	55155	Пазарджик	67650	PAZ19	Пазарджик	PAZ	Пазарджик
16	87374	Ямбол	67222	JAM26	Ямбол	JAM	Ямбол
17	12259	Враца	51674	VRC10	Враца	VRC	Враца
18	14218	Габрово	51217	GAB05	Габрово	GAB	Габрово
19	00702	Асеновград	48483	PDV01	Асеновград	PDV	Пловдив
20	35167	Казанлък	44699	SZR12	Казанлък	SZR	Стара Загора
21	40909	Кърджали	43600	KRZ16	Кърджали	KRZ	Кърджали
22	10971	Видин	40620	VID09	Видин	VID	Видин
23	41112	Кюстендил	39284	KNL29	Кюстендил	KNL	Кюстендил
24	48489	Монтана	38341	MON29	Монтана	MON	Монтана
25	73626	Търговище	35344	TGV35	Търговище	TGV	Търговище
26	21052	Димитровград	33088	HKV09	Димитровград	HKV	Хасково
27	43952	Ловеч	31695	LOV18	Ловеч	LOV	Ловеч
28	66425	Силистра	30983	SLS31	Силистра	SLS	Силистра
29	61710	Разград	30173	RAZ26	Разград	RAZ	Разград
30	68789	Дупница	29134	KNL48	Дупница	KNL	Кюстендил
31	16359	Горна Оряховица	28429	VTR06	Горна Оряховица	VTR	Велико Търново
32	67653	Смолян	27092	SML31	Смолян	SML	Смолян
33	56126	Петрич	26932	BLG33	Петрич	BLG	Благоевград
34	65231	Самоков	25016	SFO39	Самоков	SFO	София
35	65334	Сандански	24722	BLG40	Сандански	BLG	Благоевград
36	65766	Свищов	24275	VTR	Свищов	VTR28	Велико Търново
37	10450	Велинград	21076	PAZ	Велинград	PAZ08	Пазарджик
38	36498	Карлово	20809	PDV	Карлово	PDV13	Пловдив
39	51809	Нова Загора	20239	SLV	Нова Загора	SLV16	Сливен
40	65927	Севлиево	20210	GAB	Севлиево	GAB29	Габрово

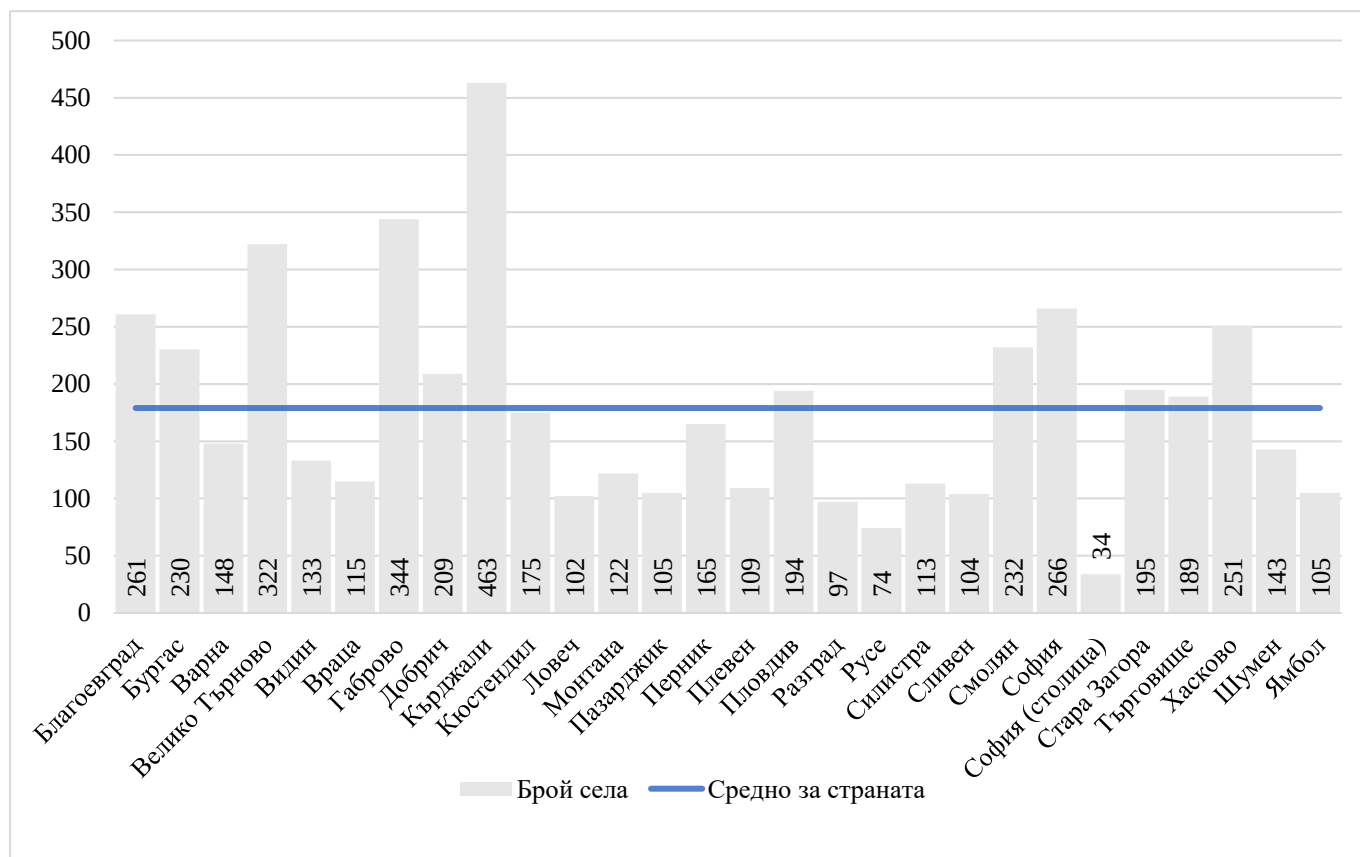
Фиг. 9. Брой градове по области към 31.12.2019 година

8. Села с население над 3 000 души в Република България към 31.12.2019 година

№	Села		Население – бр.	Общини		Области	
	ЕКАТТЕ	Име		ЕКАТТЕ	Име	ЕКАТТЕ	Име
1	44063	Лозен	6168	SOF46	Столична	SOF	София (столица)
2	00895	Айдемир	5465	SLS31	Силистра	SLS	Силистра
3	04234	Бистрица	5116	SOF46	Столична	SOF	София (столица)
4	23234	Драгиново	4667	PAZ08	Велинград	PAZ	Пазарджик
5	35239	Казичене	4545	SOF46	Столична	SOF	София (столица)
6	62949	Розино	4233	PDV13	Карлово	PDV	Пловдив
7	17436	Градец	4153	SLV11	Котел	SLV	Сливен
8	73242	Труд	3961	PDV17	Марица	PDV	Пловдив
9	46749	Мало Конаре	3849	PAZ19	Пазарджик	PAZ	Пазарджик
10	06999	Буковлък	3763	PVN24	Плевен	PVN	Плевен
11	41143	Калипетрово	3709	SLS31	Силистра	SLS	Силистра
12	03620	Белозем	3673	PDV25	Раковски	PDV	Пловдив
13	78029	Цалапица	3637	PDV26	Родопи	PDV	Пловдив
14	59032	Първенец	3451	PDV26	Родопи	PDV	Пловдив
15	11394	Владая	3312	SOF46	Столична	SOF	София (столица)
16	38916	Костенец	3302	SFO25	Костенец	SFO	София
17	06306	Брезница	3272	BLG11	Гоце Делчев	BLG	Благоевград
18	18490	Елин Пелин	3266	SFO17	Елин Пелин	SFO	София
19	55419	Панчарево	3235	SOF46	Столична	SOF	София (столица)
20	06505	Брестовица	3178	PDV26	Родопи	PDV	Пловдив
21	59077	Първомай	3166	BG413	Петрич	BLG	Благоевград
22	12283	Врачеш	3146	SFO07	Ботевград	SFO	София
23	72816	Тополчане	3118	SLV20	Сливен	SLV	Сливен
24	72709	Тополи	3075	VAR06	Варна	VAR	Варна
25	62858	Рогош	3012	PDV17	Марица	PDV	Пловдив

Фиг. 10. Брой села по области към 31.12.2019 година

9. Селищни образувания с национално значение в Република България¹

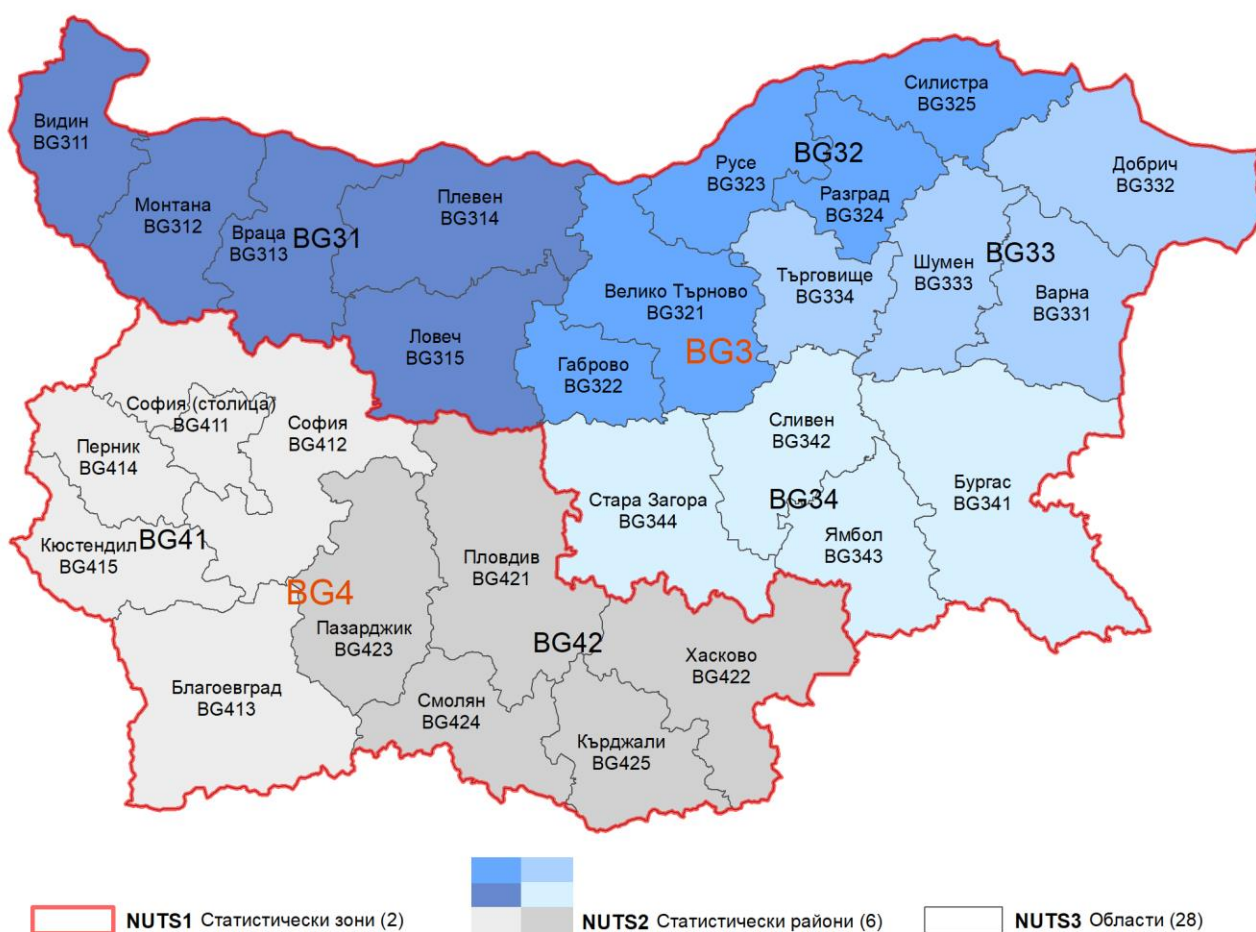
№	Селищни образувания		Общини		Области	
	ЕКАТТЕ	Име	ЕКАТТЕ	Име	ЕКАТТЕ	Име
1	94015	КК „Златни пясъци“	VAR06	Варна	VAR	Варна
2	94040	КК „Св.св. Константин и Елена“	VAR06	Варна	VAR	Варна
3	99958	КК „Албена“	DOB03	Балчик	DOB	Добрич
4	98212	КК „Слънчев бряг“	BGS15	Несебър	BGS	Бургас
5	94085	КК „ММЦ - Приморско“	BGS27	Приморско	BGS	Бургас
6	98260	Ваканционно селище „Дюни“	BGS21	Созопол	BGS	Бургас
7	98226	КК „Боровец“	SFO39	Самоков	SFO	София
8	98230	КК „Пампорово“	SML38	Чепеларе	SML	Смолян
			SML31	Смолян		

¹ КК - курортен комплекс;
ММЦ - Международен младежки център.

В съответствие с изискванията на общата класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS), прилагана в Европейския съюз, **териториалните единици за статистически цели са на три нива:**

- NUTS0 - Република България;
- NUTS1 - две статистически зони;
- NUTS2 - шест статистически района;
- NUTS3 - 28 области.

Фиг. 11. Карта на териториалните единици за статистически цели (NUTS) в Република България

10. Брой на населението на териториалните единици за статистически цели (NUTS) в Република България към 31.12.2019 година^{1,2}

№	Код	Ниво	Териториални единици за статистически цели (NUTS)	Население - бр.
1	BG	NUTS0	Република България	6951482
2	BG3	NUTS1	Северна и Югоизточна България	3450592
3	BG31	NUTS2	Северозападен	728157
4	BG311	NUTS3	Видин	82835
5	BG313	NUTS3	Враца	159470
6	BG315	NUTS3	Ловеч	122546
7	BG312	NUTS3	Монтана	127001
8	BG314	NUTS3	Плевен	236305
9	BG32	NUTS2	Северен централен	773450
10	BG321	NUTS3	Велико Търново	232568
11	BG322	NUTS3	Габрово	106598
12	BG324	NUTS3	Разград	110789
13	BG323	NUTS3	Русе	215477
14	BG325	NUTS3	Силистра	108018
15	BG33	NUTS2	Североизточен	924870
16	BG331	NUTS3	Варна	469885
17	BG332	NUTS3	Добрич	171809
18	BG334	NUTS3	Търговище	110914
19	BG333	NUTS3	Шумен	172262
20	BG34	NUTS2	Югоизточен	1024115
21	BG341	NUTS3	Бургас	409265
22	BG342	NUTS3	Сливен	184119
23	BG344	NUTS3	Стара Загора	313396
24	BG343	NUTS3	Ямбол	117335
25	BG4	NUTS1	Югозападна и Южна централна България	3500890
26	BG41	NUTS2	Югозападен	2094260
27	BG413	NUTS3	Благоевград	302694
28	BG415	NUTS3	Кюстендил	116915
29	BG414	NUTS3	Перник	119190
30	BG412	NUTS3	София	226671
31	BG411	NUTS3	София (столица)	1328790
32	BG42	NUTS2	Южен централен	1406630
33	BG425	NUTS3	Кърджали	158204
34	BG423	NUTS3	Пазарджик	252776
35	BG421	NUTS3	Пловдив	666801
36	BG424	NUTS3	Смолян	103532
37	BG422	NUTS3	Хасково	225317

¹ NUTS - Nomenclature of Territorial Units for Statistics.

² Повече информация за NUTS в България - [в сайта на НСИ](http://www.nsi.bg).

МЕТОДОЛОГИЧНИ БЕЛЕЖКИ

Определения:

Областта се състои от една или повече съседни общини. Територията на областта е територията на включените в нея общини. Наименование на областта е наименованието на населеното място - неин административен център (чл. 4, ал. 1, 2 и 3 от ЗАТУРБ).

Общината се състои от едно или повече съседни населени места. Територия на общината е територията на включените в нея населени места. Наименование на общината е наименованието на населеното място - неин административен център (чл. 7, ал. 1, 2 и 3 от ЗАТУРБ).

Кметството на територията на общината се създава с решение на общинския съвет. То се състои от едно или повече съседни населени места. Територия на кметството е територията на включените в него населени места. Наименование на кметството е наименованието на населеното място - негов административен център. Условието за създаване на кметство според чл. 16, ал. 1 и 2 от ЗАТУРБ са наличие на население над 350 души общо в населените места, образуващи кметството, както и възможност за изпълнение на предоставени от общината функции.

Населеното място е исторически и функционално обособена територия, определена с наличието на постоянно живеещо население, строителни граници или землищни и строителни граници и необходимата социална и инженерна инфраструктура. Населените места се делят на градове и села и подлежат на регистрация в Единния класификатор на административно-териториалните и териториалните единици.

Селищното образувание е територия извън строителните граници на населените места, устроена за осъществяване на специфични функции, която е определена със строителни граници, но няма постоянно живеещо население. Селищните образувания са с национално и местно значение. Министерският съвет определя селищните образувания с национално значение.

Източници на данни:

Източник на данните за административно-териториалното деление на страната е Националният регистър на населените места (НРНМ) в НСИ: <https://www.nsi.bg/nrnm/>.

Промените, свързани със създаване или закриване на кметства и с промяна на техните граници или административни центрове, се извършват с решение на съответните общински съвети при условия и ред, регламентирани в чл. 31 от ЗАТУРБ. Решенията на общинските съвети се изпращат на съответните областни управители, които се произнасят по тяхната законосъобразност и влизат в сила от деня на обнародването им в „Държавен вестник“.

Броят на населението към края на всяка година се изчислява на базата на данните от предходната година и данните за естественото и механичното движение на населението през текущата година. Източник на данните за броя на населението е Информационна система „Демография“ в НСИ.

Данните за броя на населението и за настъпилите демографски събития в териториален разрез са представени според административно-териториалното устройство в страната към 31.12. на съответната година (населени места, общини, области) и статистически райони по настоящ адрес. Това е адресът, който отговаря на документално заявеното местоживееие на лицето.

Повече данни за броя и структурата на населението може да се намери на адрес: <https://infostat.nsi.bg>

Източник на данните за територията (в кв. км) е Агенцията по геодезия, картография и кадастър (АГКК).

Гъстотата на населението на 1 кв. км е изчислена върху цялата територия на административно-териториалните единици и с населението към 31.12.2019 година.

Нормативна уредба:

В чл. 135 от Конституцията на Република България (обн., ДВ, бр. 56 от 13 юли 1991 г.) е регламентирано, че територията на страната се дели на общини и области.

През същата година е приет Закон за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА, обн., ДВ, бр. 77 от 17 септември 1991 г.), с който се създават условия гражданите да решават редица проблеми чрез избраните от тях органи на местна власт.

През 1995 г. е приет и Закон за административно-териториалното устройство на Република България (ЗАТУРБ, обн., ДВ, бр. 63 от 14 юли 1995 г.). Въведеният с този закон термин „административно-териториално устройство“ включва не само делението на територията, но и съзнателно провеждания процес на административно-териториални промени, извършвани съобразно волята на населението и в съответствие с държавните и местните интереси.

На 25 август 2006 г. текстът на чл. 12 от Закона за местното самоуправление и местната администрация е изменен: „Наименование на общината е наименованието на населеното място, което е неин административен център, **с изключение на заварените от закона общини, на които административните центрове са населени места извън територията им, които са и административни центрове на други общини.**“. Освен за община Добрич-селска (с административен център гр. Добрич) тази добавка в ЗМСМА се отнася и за още три общини в страната - Марица и Родопи (с административен център гр. Пловдив) и Тунджа (с административен център гр. Ямбол).

Със Закона за териториалното деление на Столична община и големите градове (обн., ДВ, бр. 66 от 25 юли 1995 г.) са създадени райони в Столична община и градовете с население над 300 000 души - Пловдив и Варна, като в него са изброени техните наименования и граници.

По силата на чл. 37 от ЗАТУРБ Националният статистически институт поддържа, съгласувано с Министерството на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ), Единен класификатор на административно-териториалните и териториалните единици (ЕКАТТЕ). НСИ, съгласувано с МРРБ и Министерството на земеделието, храните и горите, поддържа Национален

регистър на населените места. Всяко от посочените ведомства предоставя безвъзмездно необходимата за поддържането на този регистър информация. Съдържанието на класификатора и регистъра, както и съдържащите се в тях критерии и показатели, се утвърждават от Министерския съвет по предложение на НСИ и заинтересуваните ведомства.

ЕКАТТЕ обхваща всички административно-териториални и териториални единици, дефинирани от ЗАТУРБ. Всяка една от тях има код за идентификация в ЕКАТТЕ. Кодовете на различните видове единици в ЕКАТТЕ са дефинирани изчерпателно в Решение № 565 на Министерския съвет от 10 август 1999 година (обн., ДВ, бр. 73 от 17 август 1999 г.).

Кодовете на областите в ЕКАТТЕ са трибуквени. Кодовете на общините в ЕКАТТЕ са петразрядни, съставни (първите три разряда съвпадат с кода на областта, в която е включена съответната община, а последните две цифри са номерът на общината в областта). Кодовете на населените места и селищните образувания в ЕКАТТЕ са петцифрови и уникални. Кодовете на районите в Столична община и градовете Пловдив и Варна, както и на кметствата в ЕКАТТЕ, са съставни.

След промяната на административно-териториалното деление на страната и създаването на сегашните 28 области с Решение № 565 на Министерския съвет от 10 август 1999 г. е утвърдено ново съдържание на ЕКАТТЕ, което е актуално към момента. Съдържанието на НРНМ е утвърдено с Решение № 695 на Министерския съвет от 29 септември 2006 година.

Чрез НРНМ се проследява развитието на административно-териториалните и териториалните единици (АТ и ТЕ). Отразяването в регистъра на информацията на вида на промяната (сливане, отделяне, разделяне, присъединяване) и на връзките между засегнатите от нея единици позволява съпоставимост на данните за избрана административно-териториална единица към различни моменти.

Територията на страната се разделя на 28 области (ЗАТУРБ, изм., ДВ, бр. 154 от 28 декември 1998 г.). Границите и техните административните центрове са утвърдени с Указ № 1 на президента на Република България (обн., ДВ, бр. 2 от 8 януари 1999 г.) по предложение на Министерския съвет.

На 26 май 2003 г. е приет Регламент (ЕО) № 1059/2003 на Европейския парламент и на Съвета за установяване на обща класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS). Целта на Регламента е чрез нея да се позволи събирането, съставянето и разпространението на хармонизирана регионална статистика в Общността. Във връзка с приемането през 2007 г. на България и Румъния в Европейския съюз на 20 февруари 2008 г. е приет Регламент (ЕО) № 176/2008 на Европейския парламент и на Съвета за изменение на приложенията на Регламент № 1059/2003, допълващ класификацията с новоприетите държави членки.

Повече информация за NUTS в България може да се намери на [сайта на НСИ](#).